

KU 156/15

MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

Warszawa, dnia 14 maja 2015 r.

DUS.0700.132.2015.BB.RM

Pan

Piotr Zientarski

Przewodniczący Komisji Ustawodawczej

Senat Rzeczypospolitej Polskiej

szanowny Panie Przewodniczący,

Odpowiadając na pismo z dnia 20 kwietnia br. znak: BPS/KU-034/854/4/15 w sprawie sporządzenia opinii w przedmiocie rozwiązań zaproponowanych w projekcie ustawy o zmianie ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego oraz niektórych innych ustaw (druk senacki nr 854), oraz oceny skutków finansowych wejścia w życie projektowanej ustawy, uprzejmie wyjaśniam, co następuje.

Podjęcie prac nad projektem ustawy o zmianie ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego oraz niektórych innych ustaw (druk senacki nr 854) uważam za niezwykle ważną zmianę obecnie obowiązujących rozwiązań dotyczących uprawnień przysługujących osobom, które podlegały różnym formom represji w okresie systemów totalitarnych.

Fundamentem projektowanej ustawy jest objęcie żołnierzy zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych szczególnymi uprawnieniami przysługującymi kombatantom oraz ofiarom represji wojennych i okresu powojennego.

Projekt ustawy wychodzi naprzeciw oczekiwaniom żołnierzy zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym, którzy w latach 1949 – 1959 doświadczyli szczególnego rodzaju represji z przyczyn politycznych.

Koniecznym jest zwrócenie uwagi, że środowisko żołnierzy przymusowo zatrudnianych niejednokrotnie podnosiło sprawę objęcia ich uprawnieniami przysługującymi kombatantom oraz ofiarom represji wojennych i okresu powojennego w miejsce ich dotychczasowych uprawnień.

W obowiązującym stanie prawnym sprawę uprawnień przysługujących przymusowo zatrudnianym żołnierzom zastępczej służby wojskowej regulują przepisy ustawy z dnia 2 września 1994 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych (Dz. U. z 2001 r. Nr 60, poz. 622, z późn. zm.).

Na podstawie wskazanych regulacji żołnierzom przymusowo zatrudnianym przysługuje uprawnienie do: świadczenia pieniężnego przysługującego za każdy pełny miesiąc trwania pracy, nie więcej jednak niż łącznie za 20 miesięcy, obecnie jest to maksymalnie kwota 208,17 zł. oraz ryczałtu energetycznego, który obecnie wynosi 165,88 zł.

Zauważyć należy, że żołnierzom przymusowo zatrudnianym w zakładach pozyskiwania i wzbogacania rud uranowych, w zależności do orzeczonej grupy inwalidzkiej, niezdolności do pracy, przysługuje jednorazowe odszkodowanie wynoszące odpowiednio: 22 200 zł - jeżeli u poszkodowanego orzeczono na stałe inwalidztwo I grupy lub całkowitą niezdolność do pracy oraz do samodzielnej egzystencji, 15.850 zł - jeżeli u poszkodowanego orzeczono na stałe inwalidztwo II grupy lub całkowitą niezdolność do pracy, 9.510 zł - dla pozostałych poszkodowanych.

Żołnierzom przymusowo zatrudnianym, niezdolnym do pracy wskutek niezdolności pozostającej w związku z przymusowym zatrudnieniem, przysługują również świadczenia pieniężne i inne uprawnienia określone przepisami ustawy z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2010 r. Nr 101, poz. 648, z późn. zm.).

~~Przedstawiony projekt ustawy diametralnie zmienia sytuację żołnierzy przymusowo zatrudnianych poprzez objęcie ich szczególnymi uprawnieniami określonymi przepisami ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2014 r. poz. 1206, z późn. zm.).~~

Oznacza to objęcie żołnierzy przymusowo zatrudnianych określonymi uprawnieniami na takich samych zasadach jakie te uprawnienia przysługują ofiarom represji wojennych i okresu powojennego, jak przykładowo osobom, które z przyczyn politycznych, narodowościowych, religijnych, rasowych przebywały w hitlerowskich więzieniach, obozach koncentracyjnych, ośrodkach zagłady bądź innych miejscach odosobnienia, w gettach, w więzieniach oraz poprawczych obozach i poprawczych koloniach pracy podległych Głównemu Zarządowi Obozów i kolonii poprawczych NKWD czy na przymusowych zesłaniach i deportacji w ZSRR.

W związku z tym w miejsce dotychczasowych uprawnień żołnierzom przymusowo zatrudnianym przysługiwałyby szeroki katalog uprawnień przysługujących ofiarom represji wojennych i okresu powojennego, który obejmuje między innymi: świadczenia pieniężne tj. dodatek kombatancki, dodatek kompensacyjny i ryczałt energetyczny, w łącznej obecnie wysokości 405,28 zł miesięcznie, 50-procentową ulgę przy przejazdach środkami komunikacji miejskiej, ulgę w wysokości 51% w komunikacji krajowej przy przejazdach określonymi środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego i autobusowego, pierwszeństwo do środowiskowej opieki socjalnej w miejscu zamieszkania oraz uzyskania miejsc w domach pomocy społecznej, w szczególności w domach przeznaczonych dla kombatantów, możliwość uzyskania od Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych doraźnej lub okresowej pomocy pieniężnej w przypadku znalezienia się w trudnych warunkach materialnych oraz w związku z zaistnieniem zdarzeń losowych, jak również świadczenia pieniężne i inne uprawnienia przewidziane w przepisach ustawy z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych, z wyłączeniem uprawnienia do refundacji składki OC lub AC na ubezpieczenie pojazdów samochodowych.

Z uwagi na projektowane zmiany należy zwrócić także uwagę na objęcie określonymi uprawnieniami wdów lub wdowców – emerytów i rencistów oraz osób pobierających uposażenie w stanie spoczynku lub uposażenie rodzinne, którzy pozostaną po żołnierzach przymusowo zatrudnianych. Osobom tym będzie przysługiwało uprawnienie do: 51% ulgi na przejazdy w komunikacji krajowej określonymi środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego i autobusowego, dodatku kompensacyjnego wynoszącego obecnie 31,23 zł. oraz ryczałtu energetycznego wynoszącego obecnie 165,88 zł.

Jeżeli chodzi o podniesioną sprawę oceny skutków regulacji wejścia w życie projektowanej ustawy, to uprzejmie wyjaśniam, że zgodnie z przedstawioną informacją przez Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych „skutki finansowe, podane w uzasadnieniu projektu ustawy, były szacowane przez Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych w oparciu o liczebność środowiska żołnierzy-górników i wysokość przysługujących im świadczeń według stanu na koniec 2014 r. Biorąc pod uwagę fakt, że śmiertelność wśród żołnierzy-górników wynosi ok. 4-5% rocznie (liczba wdów w zasadzie nie ulega zmianie), a wysokość świadczeń należnych kombatantom ulega podwyższeniu w stopniu minimalnym (wskutek procesów deflacyjnych), można zakładać, że koszt wejścia w życie projektowanych przepisów byłby bardzo zbliżony do wskazanej w uzasadnieniu kwoty 32 mln zł.”.

Z poważaniem
z up.
MINISTER
PODSEKRETARZ STANU
Marek Bucior